

פרשת שמות

ושאלה אשה משכנתה ומגרת ביתה (ג, כב)

ראוי להעיר על שינוי הלשון, דלהלן בפרשת בא (יא, ב) כשחזרו ונצטוו על כך בשעת יציאתם לא נאמר אלא "אשה מאת רעותה", ואילו כאן בתחילת שליחותו של משה הוסיף לומר "משכנתה ומגרת ביתה".

ואפשר לתרץ זאת לפי דברי הגמ' בר"ה (ז, א) דאחד בניסן ראש השנה לשכירות בתים. לפ"ז י"ל דאכן אין כל קפידא ממי שואלת האשה, אלא דלכך הקדים הקב"ה בשולחו את משה לומר להם שישאלו רכוש מן המצרים שידעו למי מהם יש ממון רב וכשישכרו בתים בתחילת ניסן, שישכרו בתים ליד מצרים עשירים ובעלי ממון, כדי שיהא הרכוש שיקחו מן המצרים רב.

לכן דוקא כאן בתחילת שליחותו של משה נאמר לו "ושאלה אשה משכנתה ומגרת ביתה", כדי שילכו לגור בשכנות המצרים העשירים.

(פנים יפות)

ובאופן אחר אפשר לבאר דבר זה, ובהקדם קושיא אחרת, דהנה יש לדקדק את המילים 'ונצלתם את מצרים' שנכתבו אחר 'ושמתם על בניכם ועל בנותיכם', והרי ניצול המצרים נעשה כבר בשעה ששאלו את הכלים עוד קודם ששמו על הבנים, והיה לו להכתב קודם 'ונצלתם את מצרים' ואח"כ 'ושמתם על בניכם ועל בנותיכם'.

גם העירו רבים, מה הענין שציוה הקב"ה לשים על הבנים ועל הבנות דייקא, ומדוע לא יעשו עם הרכוש ככל אשר יחפצון.

אלא יש לפרש את דברי הכתוב, שציוה הקב"ה להם שקודם תשאל אשה משכינתה הישראלית בגדי כסף וזהב, ורק אח"כ ישאלו מן המצרים. שהרי אינו דומה אדם ההולך יחף כעני ובגדיו קרועים, שאין חפצים אנשים להשאיל לו את בגדיהם, משום שאם יאבדו או יתקלקלו לא יהיה לו מאין לשלמם, כאדם עשיר ההולך בבגדי כבוד, שמשאילים לו האנשים את כליהם בנפש חפיצה.

ע"כ ציוה הקב"ה קודם כל, שתשאל אשה משכינתה הישראלית ומגרת ביתה, וישימו את הבגדים על הבנים והבנות, באופן שיראו כל בני ישראל כעשירים, ורק אח"כ ילכו אל המצרים לשאול מהם 'ונצלתם את מצרים'. ובזה יתיישבו כל הקושיות הנ"ל.

(הגר"א)

מקור: הגר

פרשת שמות